

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . 60 K Félévre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Az amerikai béke és a mentelmi ügyek

Budapest, dec. 12. A nemzetgyűlés mai ülését Gádl Gaszton elnök 10 óra után néhány perccel nyitotta meg. Bejelent, hogy Huszár Karoly sürgős interpellációra kért engedélyt a

fővárosi ügyelmének biztosítása tárgyában. Az engedélyt a nemzetgyűlés megadja.

Próhle Vilmos betérjeszti a m. kir. honvédségről szóló törvényjavaslatot.

Az Egyesült-Államok semlegesek a területi kérdésben

A napirenden a következő tárgy az Amerikai Egyesült-Államokkal Budapesten aug. 29-én kötött békeszerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat.

Moser Ernő előadó ismerteti a javaslatot. A békeszerződés leglényegesebb és legkiemelkedőbb pontja az, hogy megfelel a nemzetközi jogszokásnak, amennyiben nem egyoldalúan jött létre. Az Amerikai Egyesült-Államok demokrata népe volt az első, amely belátta azt, hogy Magyarország helyzete tarthatatlan, azért mint előadó is köszönetet és háláját fejezi ki az amerikai demokrata néppel szemben.

Apponyi Albert gróf: Minthogy a külügyi bizottság helyettes elnöki tisztségével megbízott képviselő vagyok, bátor vagyok néhány szót szólni ahhoz, ami a tisztelt előadó ur már elmondott. Legelőször is kötelességemnek tartom helytelenítésnek kifejezést adni abban az irányban, hogy amennyiben az amerikai békeszerződés ratifikálásáról van szó, a kormánynak épen az a tagja, aki a külügyek képviselőivel van megbízva, nem tartotta érdekesnek, hogy itt megjelenjenek. (Nagy zaj az egész Házban.)

Gróf Apponyi Albert: Örömmel üdvözlöm a szerződést annak dacára, hogy az Egyesült Államok magukra és polgáraikra nézve biztosítják mindazokat a jogokat, amelyeket a trianoni szerződés megállapít. Tartalmilag jel-

lemző vonása e szerződésnek az, hogy az Egyesült-Államok nem exponálják magukat, sőt desinteressment-jukat mondják ki a területi rendelkezések fentartása tárgyában. Mint egyenjogú jellel kötik velünk a szerződést és nem diktálnak. Egyedül ez a szerződés fogadja el a mi álláspontunkat, hogy tudniillik a királykérdés Magyarország belügye.

— Ma még nem ismerjük az Egyesült-Államok világpolitikájának további orientációját. Amerika azonban az önző érdekektől távolabb áll és érdekében van Közép- és Kelet-Európa gazdasági rekonstrukciója. Az Egyesült-Államoknak is el kell ismerni, hogy a rekonstrukció nem képzelhető el addig, míg a magyarkérdéssel együtt egy állandó nyitott seb tátong a művelt ember-ég testén. Az Amerikával kötött békeszerződést örömmel elfogadom.

Sándor Pál, mint ellenzéki hangsúlyozza, hogy a törvényjavaslat tárgyalásának nem szabad pártokra oszlani. Amerikának Magyarországgal kötött békéjét úgy tekinti, mintha óvást akart volna emelni az európai autánt hatalmakkal szemben.

Gróf Bánffy külügyminiszter e pillanatban belép az ülésterembe és elfoglalja helyét.

Sándor Pál: Miután a külügyminiszter ur megjelent, több mondanivalóm nincs, a javaslatot örömmel elfogadom.

Amerika adta meg a békeműnek az első dőfést

Huszár Karoly: Ezen a törvényjavaslaton keresztül kapja a trianoni békeszerződés az első morális részt. Be fogják látni, hogy a békeszerződés megvalósítása abban a formában, ahogy azt az antánt kontemplálta, teljesen lehetetlen.

Amerika szabadságszerető multjának, nagy-növű államférfiainak tesz eleget, mikor ennek a kontármunkának megadja az első dőfést. Az első lépés tehát megtörtént, hogy a kezeinkről lehulljanak a bilincsek. Pártom nevében üdvözlöm a javaslatot.

Kovács J. István a kisgazdapárt nevében üdvözlöi az amerikai nemzetet, amely szabadságszeretőnek a multban is mindig kifejezést adott és amely nemzet a magyar hazafiakat keblére fogadta. Örömmel veszi ezt az első fényugarat attól a nagy nemzettől, és reméli,

hogy ezt az első fényugarat követni fogja a többi is.

Gróf Bánffy Miklós külügyminiszter: A törvényjavaslat egyhangú elfogadása jellemzi a magyar nemzetgyűlés és a magyar nemzet álláspontját az amerikai békeszerződéssel szemben. Reméli, hogy a ma ratifikált békeszerződés következményei messze kihatóak lesznek és meleg barátság fejlődik a két nemzet között a továbbiakban. Egyben jelenti a nemzetgyűlésnek, hogy az Egyesült-Államokkal a rendszeres diplomáciai szolgálat már a legközelebbi napokban megkezdődik, ami a kölcsönös érintkezést előmozdítja.

A nemzetgyűlés ezután általánosságban és részleteiben is egyhangulag elfogadja a négy szakaszból álló ratifikációs törvényjavaslatot.

A letartóztatott képviselők mentelmi ügye

A napirend szerint a mentelmi bizottságnak a letartóztatott képviselők ügyében tett jelentését tárgyalja ezután a nemzetgyűlés.

Pacsek Géza megállapítja, hogy itt világosan a tettenérés és a lázadás, itt a mentelmi jog megsértése nem forog fenn.

Rassai Károly: Ugy van, ennyi az egész.

Apponyi Albert gróf: A mentelmi jog kérdése mindenkor nagy fontosságú volt, de különösen most az, amikor politikai bűncselekményekről van szó. Abban a kérdésben, hogy a mentelmi jog a letartóztatás által megsértett, e két csoportot kell megkülönböztetni. Ez egyikben egyedül Beniczky Ödön áll. — Először Beniczky esetével foglalkozik.

A soha nem létesült Rakovszky-kormányak nem lett tagja Beniczky. A bizottság jelentése azt mondja, hogy a királykérdésben tanúsított exponált magatartása miatt forgott fenn a letartóztatásra ok. Egyetlen támpont csupán az lehetett volna, hogy a vendéglőkben és kávéházakban megbeszélések folytak, amelyekben bizonyos egyének letartóztatásáról volt szó. Tegnapelőtt hallotta, hogy Beniczky vallomásának ezt a részét tagadja.

— Ezért tettem azt az indítványomat, hogy hallgassa meg a Ház Beniczkyt. Minthogy a nemzetgyűlés ezen indítványomat elvetette, most felkérem a mentelmi bizottság elnökét, hogy még a mai napou hívja össze a bizottságot. Ezen az ülésen adjanak módot arra,

hogy Beniczky megjelenhessen; megtehesse észrevételeit és a bizottság ezután erről tegyen jelentést a Háznak.

A lázadás és a tettenérés megállapítása

Ezután Andrassy gróf, Sigray és Rakovszky esetével foglalkozik. Meg kell állapítani, hogy vajjon fennforog-e a lázadás tényálladéka. A mentelmi bizottság jelentése ezt arra alapítja, hogy a tények, amelyekben részt vettek, felöleli a lázadás tényálladékat. Kérdi, hogy megvan-e állapítva a tettenérés tényálladéka. Öt ezt kétségbe vonja. Akkor érték tetten őket, amikor a lázadásnak minősített cselekmény már véget ért és annak folytatása ki volt zárva. A bűncselekmény folytatása ki volt zárva, ami pedig a menekülést illeti, a szökés kísérlete ezeknek a férfiaknak esetében szintén ki volt zárva. Bizonyos telefonbeszélgetések a miniszterelnök és Rakovszky között tartalmazzanak ugyan fenyegetéseket, amelyek azonban nem voltak továbbvihetőek. A tettenérés tényálladékat tehát nem látja, önmagában véve sem megállapítottak, sem pedig olyan értelmezés szerint, hogy a mentelmi jog felfüggesztését a cselekmény ez okból kifolyólag indokolná.

Nem tudja mit szóljon a letartóztatás folyamatosságához. A mentelmi bizottság indokolása szerint a letartóztatás azért folyamatos, mert a rögtönbíráskodási eljárás, mely elé a lázadásnak minősített cselekmény tartozik, nem folytatható le a nemzetgyűlés határozata nélkül. Tehát tulajdonképen a mentelmi jog iránti tiszteletből van jelenleg a letartóztatás.

Huszár Elemér: Szamuely Vilmos Pál. Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter: Hohó, képviselő ur! (Nagy mozgás a kisgazdapárton.)

Gádl Gaszton elnök: Megállapítom, hogy a képviselő ur használta az inkriminált kifejezést, ezért rendreutasítom.

A puccskisérlet súlyos politikai hiba volt

Vizsgáljuk meg hogy a rögtönítelő bíróság alkalmas-e arra, hogy ebben az ügyben a mentelmi jogsérelemlől bírálatot mondjon. Az eddigi tényállás minden habozás nélkül a lázadás tényálladékat erősíti meg. Magyarországnak törvényes és koronás királya . . .

(Nagy zaj a kisgazdapárton. Közbekiáltások: Volt!

Apponyi Albert: Nem, ma is az. Dömötör Mihály: Nem ismeri el a törvényt! Hangos kiáltások: Nem az!

(Nagy zaj a kisgazdapárton, a jobboldalon Balla Aladár folyton közbeszól. Apponyi mondatának befejezését a nagy zajban nem lehet érteni.)

— Abban az időben törvényes uralkodója volt Magyarországnak, tehát a letartóztatott képviselők ennek a koronás királynak a védelmében állottak akkor, amikor a király Magyarországra érkezett, hogy az uralkodást tényleg ismét átvegye. Ezt a tényt — nem is tudom, hogy kinek a tanácsára történt a királynak Magyarországra jövele — s a trón elfoglalásának ezt a módját súlyos politikai hibának minősítem.

— Így tehát két jogforrás, két jogi tényező összeütközéséről van szó. Ha nem akarunk utvesztőbe kerülni, akkor nagy meggondolással kell élnünk. Nem teszünk indítványt, hanem csupán azt akarom megállapítani, hogy itt két jog összeütközése folytan a legsúlyosabb

erkölcsi lehetetlenség ezt az ügyet a rögtönítélő bíróság elé vinni. Az amnesztia-rendelettel a legkülönbözőbb notóriusnak kegyelmet adnak.

Nagy meggondoltsággal kell tehát lenni ezen képviselőknek elítélésénél, akiknek elítélése — lehet mondani — lehetetlenség. Ha formailag történt is hiba és sérelem, minden-estetre egyoldalúan nem szabad ítélkezni mindezek felett, amennyiben azt megköveteli a magasabb jogi etika. Értsük meg tehát a nemzet érdekében egymást, hogy mégis létrejöhön

IV. Károly nem jelentheti a független nemzeti államot

Gömbös Gyula: A cenzura működése következtében inkább ő, mint politikai ellenfelei szorultak háttérbe. A tulsó oldalon mindig azt mondják, hogy az egész rendszert meg akarják bukítani. Azért akarták a királyt Magyarországra hozni, hogy a kurzust megbuktassák. A lényeg az, hogy akik letartóztatásban vannak arra az alpra helyezkedtek, hogy a magyar kormány forradalmi kormány és a legnagyobb tekintélyek lerombolására törekszik.

Ebben az országban nincsenek üldözések. Voltak atrocitások, amikor a bolsevizmus után az ellenforradalom győzedelmeskedett, de ma Magyarország az egyedül konzolidált állam Európában. Ő is elismeri, hogy a tradíciónak ereje nagy és addig ragaszkodik ahhoz, amíg nem látja, hogy a nemzet érdekeit sértik azok. A kiszegapárt koncepciója egy független magyar nemzeti királyság kiépítése, nemzeti királlyal az élén, ki csak ennek a nemzetnek él.

— Most valósulnak meg a magyar nemzet évszázados álmái. Antikarlisták ők, mert nem látták sem a tárgyi, sem a személyi okokat arra, hogy karlisták legyenek. Ugy érzi, hogy Károly király nem jelentheti a füg-

A karlistáknak nem céljuk a nemzeti gondolat erősítése

— Mindezeknek a törekvéseknek nem lehetett célja a nemzeti gondolat megerősítése. Ezután adatokat sorol fel a királypuccs előkészítéséről. Megemlíti Sréter volt hadügyminiszternek egy aktáját, amely szerint 62 ur Friedrich elnöklete alatt ülést tartott a királykérdésben. Konstatálja, hogy Svájc és Budapest között állandóan futárok jártak. A karlista propaganda céljaira központot állítottak fel. Ilyen központ volt Svájcban és Bécsben is, amelybe beletartozott Rotschild, egy kapitalista csoport és egy Schäger-csoport. Volt egy központ Budapesten, ebbe tartozott Apponyi gróf, Andrássy gróf, Széchény gróf, Almássy gróf, Sigray és Beniczky. Szombathelyen is volt központ Mikes püspök vezetése alatt.

Károly a kisantantban s franciák a nemzeti hadseregben

Ezután röviden ismertette Károly királynak ama memorandumát, amelyet Briandnak küldött és amely szerint Károly király a kisantantba belépett volna és a francia hadsereg vezérének tisztjei kerültek volna a magyar hadsereg élére. Mindezek az adatok, amelyeket felsorol, nem céloznak egyebet, minthogy a jelenlegi rendszert megakarták bukítani. Az 1920. I. t.-cikkben lefektetett elveket pedig csak a nemzetgyűlésnek áll jogában megvál-

Aki esküjéhez hű, nem szökik ki az országból

Szünet után Gömbös kijelenti, hogy az, aki esküjéhez hű akar maradni, az maradjon is hű és ne szökjön ki az országból. Ezt nem érti Andrássy, Rakovszky, Sigray és Beniczky, mert ők igen is itt maradtak, de érti azokra, akik az országból gyávnak elszöktek. A nemzeti hadsereg a Kormányzónak tett esküt. Az eskühöz hűnek kell maradni annak, aki azt letette, vagy álljanak őszinte férfias nyíltsággal ide és mondják meg, hogy nem akarnak hű maradni az eskühöz. De aki a magyar állam fizetését huzza, a nemzet rendőre kell, hogy

Beniczky megjelenhetik a bizottság előtt

Ezután elnök szavazásra teszi fel Apponyi indítványát.

Felolvassák az indítványt, amely után Tomcsányi igazságügyminiszter kijelenti, hogy elvileg hozzájárul ahhoz, hogy Beniczky a mentelmi bizottság előtt megjelenjék, de az indítványt módosítja az előadó által ismertetett tanuvalomásnak Beniczkyre vonatkozó ré-

szere nézve s hogy eszerint hallgassák ki Beniczkyt a mentelmi bizottságban.

Rubinek István előadó felszólalása után a Ház Tomcsányi igazságügyminiszter módosító indítványát 58 szavazattal 44 ellenében elfogadta.

Kállay Tibor pénzügyminiszter betérjeszti az 1921. évi XLVIII. t.-c. 2. szakasza alapján

az az egységes erő, amely szükséges a nemzet fejlődéséhez. Elnök szünet után kijelenti, hogy Apponyi Albert gróf azt mondta, hogy Magyarország koronás és törvényes királya van ma is és az is fog maradni, amíg él. Ezzel a kijelentésével szemben kénytelen konstatálni, hogy ez lehet Apponyi Albert grófnak tiszteltreméltó magánvéleménye, amely azonban kétségtelenül ellentétben állott az 1920. évi XLVII. t.-cikkkel. Apponyi indítványára az előterjesztést csak az ülés végén teszi meg.

Ezután a parlamentben harcok indultak meg, amelyeknek végcélja az volt, hogy erkölcsileg lehetetlenné kell tenni a mostani kormányzatot, hogy a puccs annál könnyebben legyen keresztülvihető. A karlista mozgalom szálai a francia körökhöz vezetnek. Jelentést olvas fel, amely szerint a király hazatérését július 21-re tűzték ki. Tervbe vették, hogy Szombathelyen új kormány alakult, amelynek tagjai Szmrecsányi, Beniczky, Andrássy, Gratz és hogy proklamációt adnak ki, amelyben felszólítják a budapesti kormányt a kormányzat átadására, Horthy Miklós kormányzót pedig a hatalom átadására kényszerítik a Várban és a vidéken nagy karlista tüntetéseket rendeznek.

toztatni. Mindennek ellenére a király spontán elhatározásból, hanem bizonyos szervezetek közreműködésével jött az országba, hogy átvegye az uralkodást. Ezzel olyan helyzet állt volna elő, amely katasztrófája lehetett volna ennek az országnak. Akik a királyt abban az időben támogatták, férfiasan álljanak most ide a nemzet elé és ne bujjanak el.

Elnök eztán 5 perc szünetet rendelt el, legyen, ne viseljen gyilkot a köpenyegje alatt. Itten előkészített fegyveres lázadással állunk szemben. Az előadói javaslatot magáévá teszi, hogy végre valahára intézzék ezeket az ügyeket. (Éljenzes a kiszegapárton.)

Ezután Friedrich István személyes megáramadtatás címén válaszol Gömbös Gyula beszédére.

Elnök Friedrichet háromszor közbeszakítva figyelmezteti, hogy a személyes megtámadástól ne térjen el és minthogy figyelmeztetése ellenére eltért attól, megvonja tőle a szót.

Elnök eztán 5 perc szünetet rendelt el.

igénybevett állami hitelekéről szóló törvényjavaslatát, majd az 1921—22-ik évi állami költségvetésének részletezését tartalmazó füzetet.

Forradalmi mozgolódások Európában

Huszár Károly terjeszti elő interpellációját.

Biztos tudomása van arról és legszönteobb meggyőződése az, hogy a magyar kormány és az államhatalomnak meg van a szükséges ereje ahhoz, hogy a köz- és vagyonbiztonság érdekében a bekövetkezendő támadások ellen a legsürgösebb intézkedéseket megtegye az esetleges pánik elkerülése végett. Szükségesnek tartja kijelenteni, hogy a kormány nagyobbb bajok elhárítása végett energikus nyilatkozatot kell tennie.

Értesülései vannak ugyanis arról, hogy a közeljövőben a csöcseléseket Nyugateurópa nagyobb városaiban felláztatják. A kormány minden erejével meg kell akadályoznia, hogy ez nálunk Budapesten bekövetkezzék, elsősorban a munkásosztály érdekében van és nekik izolálni kell magát minden ilyen mozgalomtól. A proletárdiktatura az ország felett nem lehetett volna urrú, hogyha nem estünk volna abba a hibába, hogy egymás erejét kölcsönösen megsimmissitjük.

— A magyar nemzet érdekében szükségét érzem annak, hogy interpellációm kapcsán a kormánytól, a különböző pártoktól azt kérjem, tegyenek félre mindent, ami ebben a pillanatban alkalmas a nemzet meggyengítésére. Igyekezzenek azokban a kérdésekben, amelyek szét választanak bennünket becsületes és tisztességes kompromisszumra törekedni, mert ezt parancsolják a nemzetnek legszönteobb érdekei. A fenyegető tüzvész elhárítása még nem késő.

A következő interpellációt intézi a kormányhoz:

Van-e tudomása azokról a külföldi és belföldi mozgalmakról, amelyek a főváros nyugalmát és biztonságát megzavarják? Minő intézkedéseket tett a kormány, hogy a személy- és vagyonbiztonság az állam minden polgára részére megóvassék?

Magyarországon hiábavaló minden kísérlet

Bethlen István gróf miniszterelnök azonnal válaszol az interpellációra:

— Hozzá vagyunk szokva, hogy a közvélemény nyugalmát rémhírekkel igyekeznek megzavarni. Ki kell jelentenem, hogy tudomásom van azokról a mozgolódásokról, amelyeket Huszár Károly képviselő ur említ. Tudomásom van olyan mozgalmakról, amelyeknek célja az, hogy Budapesten megismétlődjének a proletárdiktatura eseményei és a Bécsben lefolyt események. A rendőrség a maga részéről tudomás-al bir ezekről és meg is tette a szükséges intézkedéseket. Biztosíthatom a nemzetgyűlést, a magyar közvéleményt arról, hogy ilyen mozgolódások Magyarországon ma veszélytelenek, mert az államhatalom teljes erejével talájjak magukat szemben. Az államhatalom meg fogja akadályozni, hogy Budapesten a Bécsben történt eseményekhez hasonló dolgok történjenek. Kéri Huszár Károlyt, hogy ha vannak adatai, bocsássa azokat a kormány rendelkezésére.

Huszár Károly és a Ház a választ tudomásul vette.

Az ülés vége délután 3 órakor.

A legcélyszerűbb

karácsonyi ajándékokat

AZ

APOLLO

divatáruházban

veheti meg a Vármegyeházzal szemben, Piac- és Miklós-utca sarkán.

Dua választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fehérneműk a legszöbbe kivitelben, flanellek, vásznak és zefi-
rok nagy választékban olcsó szöbött áruk mellett kaphatók.

MINDEN ÖNTUDATOS MAGYAR EMBER CSAK KERESZTYÉN LAPOT VÁSÁROL!

sikerket elért zeneszerzője, Galánffy Lajos komponálta, akinek további működése elé a legnagyobb várakozással néz a zeneértő közönség. Mátray Jenő és Nadossy István, a Csokonai-színház művészei táncszámukkal brilliroztak. Szellemesen és ötletesen konferált dr. David Géza.

A rendezés nehéz munkájáért Rauchsauer Ödönt, dr. David Gézát, Boczán Bélát és Kovács Bélát illeti az elismerés.

A rendet a cserkészek kiválóan fegyelmzett csapata tartotta fenn, akik Remsey tanár vezetésével alatt vonultak ki.

Estefelé, a konfetti csata után Magyar Imre és fia zenekara nótái mellett táncra perdült az ifjúság, s sokáig a legjobb hangulatban maradt együtt.

A vásárral egy a nagyközönség, amely olcsó áron szerezhette be szükségletét, mint a kereskedők, igen meg voltak elégedve.

A rendezőség felkéri azt az egyént, aki a gözmözönyt kiállította, hogy jelentkezék a Baross-szövetségnél, Piac-u. 8. szám alatt.

NAPI HIREK

oo

— Megyeiülés. Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága holnap délelőtt Szomjas Gusztáv főispán elnöklété alatt ülést tart. A közgyűlés tárgysorozatán közel 100 ügydarab szerepel, közöttük a vármegye 1922. évi költségvetése is. A vármegyeháza közgyűlési termé, tekintettel a holnapi megyeiülésre, már ma befűtik, hogy a kihűlt teremben megfelelő hőmérséklet legyen.

— Eskütétel. Luczkó Béla kir. erdőmérnök, ujonnan kinevezett vármegyei erdőmérnök, tegnap tette le Szomjas Gusztáv főispán kezébe a hivatali esküt.

— Megnyílik a gyermekgondozó. Mint jeleztük, az Amerikai Vöröskereszt Egyesület által felállítandó gyermekdispensaire megnyitásának előmunkálatait a városi tanács megkezdte. A munkálatok most már befejeződtek. Tegnap reggel a népjóléti hivatal vezetője és dr. Szenes Zsigmond, a dispensaire főorvosa Budapestre utaztak, hogy átvegyék az Amerikai Vöröskereszt által felajánlott berendezést és orvosi műszereket. A felszereléssel a napokban érkeznek vissza, amikor berendezkednek és az intézetet átadják rendeltetésének. A városházán ugy remélik, hogy az anya- és csecsemővédő még karácsony előtt megnyílik.

— A szabadkőmivesek és Debrecen város. Mint ismeretes, a belügyminiszter az összes működő szabadkőmives páholyok működését megszüntette. A rendeletet a debreceni szabadkőmives páholyokon is végrehajtották. A tegnapi tanácsülésen szóba került, hogy a Haladás páholy, mely tudvalevőleg a Simonffy-utca 1. c) szám alatt levő városi bérpalotában székel, még mindig lakbértartozásban van a várossal szemben. Most a tanács a lakbér kiegyenlítés tárgyában felir a belügyminiszterhez. Valószínű azonban, hogy a szóban forgó lakbér aligha térül meg.

— Dr. Polgár Dániel temetése. Vasárnap délelőtt helyezték örök nyugalomra őszinte nagy részvét mellett az oly tragikus körülmények között elhunyt Dr. Polgár Dániel ügyvédet. Temetésén az ügyvédek, bírák, a Baross-Szövetség — amelynek az elhunyt ügyésze volt — testületileg képviseltették magukat. A Baross-szövetséget most rövid egymásutánban két súlyos csapás érte. Nemrég hunyt el egyik alapító tagja, Kardos László, most pedig ügyésze Polgár Dániel.

Polgár Dániel elhunyt alkalmából Turai Frigyes és neje 100 koronát küldött be szerkesztőségünkhöz koszorúmegváltás című a Kollégium részére. Az adományt illetékes helyére juttattuk.

— Ismétli tankötelesek beiratása. A városi előjáróság vezetője felhívja mindazokat, kiknek gondozásában ismétli tanköteles gyermekek (12—16 évig) vannak és azokat még ezideig nem iratták be, hogy a beiratást f. hó 13, 14, 15 és 16-án Szent Anna-utca 12. sz. alatt a törvényes következmények terhe alatt okvetlen eszközöljék.

A jövedvü adakozót szereti az isten

igy mondja a példaszó. A nyomorgó tisztviselő családok, nyugdíjasok, özvegyek és más szemérmes szegények felségélyezésére akciót indított a ker nemzeti Liga. Egy-egy nemesszivű hölgy a mellé beosztott férjkísérével sorra járja a neki kijelölt körzetet és hálás köszönettel fogadja a jószívet felajánlott segítséget azok nevében, akik a támogatásra leginkább rászorultak.

Dicséretére legyen mondva a nagyközönségnek, a fáradhatatlan küldötteket jó szívet fogadják s kiki tőle telhetőleg adakozik. A gazda terményt ad, a kereskedő, az iparos az árucikkeiből csomagot be néhány darabot, az ügyvéd, az orvos, a pénzintézet pénzbeli adománnyal támogatja a jétékonyeü akciót.

Annál kirívóbb és annál inkább megrovasra méltó az a szükkeblülés, amivel egyes helyeken s éppen ott találkoznak a gyűjtők, ahol a legkiadósabb adománnyra számíthatnak.

Tudvalevő, hogy az utóbbi évek alatt a bórparosok s első-örbän a timárok nagyrésze soha nem álmódott nagy jövedelemre s roppant vagyonra tett szert. Éppen azért leginkább van abban a helyzetben, hogy önhibáján kívül nyomorba jutott embertársain segíthessen. S éppen a timárok ellen panaszkodnak a gyűjtők. Akadt köztük olyan, aki adomány helyett jóformán gorombasággal fogadta a nála kopogtató előkelő hölgyet és magasrangú férj kíséretét, s az adakozáshoz való hozzájárulást azzal tagadta meg, hogy a pénzleheltyezés alkalmával tízenkét millió koronája maradt benn. Idáig a timárok közül a tisztviselő-nyomor iránt csupán egynek nyílt meg a szíve 100 azaz egyszáz korona erejéig.

Adjon mindenki a fölségéből! A jététt magában hordja jutalmát.

— Ifjúsági Leányegyesület. A ref. tanítónőképző intézet tanári kara ifjúsági Leányegyesület alakítását határozta el, melynek célja tanítónőképző növendékek bevonásával az ifjú leányok nemes szórakoztatása. Felkéri azért azon szülőket, akiknek ismétli iskolaköteles, vagy ezen a koron túl levő fiatal leányuk van és akik az egyesületbe belépni óhajtának (díjtalan), hogy a ref. tanítónőképző igazgatói irodájában a hivatalos órák (d. e. 11—12) alatt jelentkezzenek, ahol bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

— A szombat nem ünnep. Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya tegnap tárgyalta Lichtmann Béla hajdúhadházi községi iktató fegyelmi ügyét. Lichtmann Béla ugyanis zsidó lévén, a szombati napon nem irt hivatalában. Dr. Czeplédy Mihály megyei főügyész élesen jegyezte meg az ügy tárgyalása alatt.

— Szombat, az nem ünnep! És Lichtmann Béla községi iktatót a következő pillanatban a fegyelmi választmány áltása alól felfüggesztette.

— Tánccmulatság és népművelés. Heves vármegyében szabályrendeletet készítettek a tánccmulatságok után fizetendő engedélydíjakról. A fizetendő engedély díj 100 korona, nagyobb községekben pedig 500 korona. A befolyó díjakat a felnöttek oktatásának költségeire fordítják. Szervezni akarnak analfabéta tanfolyamokat, népfőiskolákat, munkásgimnáziumokat, művelődési és háziipari tanfolyamokat és ismeretterjesztő előadásokat.

— Husfűstölés pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

Megkezdődött a nagy Karácsonyi vásár!

U. m. bórkabát, szörme- és gazdász-kabát hosszon fele és s-ines téli kabát, legdivatosabb férfi, fiú és gyermekruhákat a városi vásáron a legolcsóbb áron árak mellett vásárolhat

GERŐ ERNŐNÉL DEBRECEN Piac-u. 69 (Megyeházzal szemben)

— Az izraelita szentegylet fát kért a várostól. Az izraelita szentegylet beadványt intézett a városi tanácshoz, melyben a szentegylet szegényei számára botfát kért. A beadvány tegnap került a tanács elé. Az erdőhivatal véleményes jelentése alapján a tanács készlet hiányában a kérelmet elutasította, egyben azt határozta, hogy a kért fa helyet legfellegb rőzsét boesájthat a szentegylet rendelkezésére.

— A MOVE tagjai a hivatalos helyiségben megtekinthetik a most megérkezett sorolási jegyzéket.

— A vágóhídi munkások fizetésemelése. A városi tanács csak a napokban rendezte a világitási vállalat munkásainak fizetését, most pedig a vágóhídi munkások fizetésrendezésével kell foglalkoznia. Ugyanis a tanács tegnap délelőtti ülésén dr. Tóth Emil tanácsnok bejelentette, hogy a vágóhídi munkások fizetésük rendezését és felemelését kérték. A városi tanács mérlegelve alkalmazottainak nehéz helyzetét, a kérelemnek helyet adott és megbizta a dr. Tóth Emil tanácsnok, Kondor Kálmán főszámvevő, dr. Vass Károly tb. tanácsnok és dr. Vághó Vince vágóhídi igazgatóból álló bizottságot, hogy a kérelemmel behatóan foglalkozzanak és javaslatukat mielőbb terjesszék a tanács elé.

— NAPSUGÁR vagyonmentő-árverés kiállítása megnyílt és egész nap díjtalanul megtekinthető Piac-utca 10. I. alatt. Árverés 14. és 15-ikén délután 3 órakor ugyanott.

— A kórházi temetés. A városi tanács a szegénysorsu halottak kórházból való eltemetésére pályázatot hirdetett. A pályázat során a kórházból való temetés esetenként 100 korona díj mellett a Gebauer temetkezési vállalat kapta meg. Ezzel szemben most a Dankó temetkezési vállalat utóajánlatot tett és esetenként 90 koronárt hajlandó a szegénysorsu halottakat eltemettetni. A tanács az utólagos szóbeli ajánlatot elfogadta és felette legközelebb dönteni fog.

— A hadigondozó nem kap villanyvilágítást. A hadigondozó vezetősége azt kérte legutóbb a városi tanácstól, hogy a város a hadigondozó hivatali helyiségeibe vezettesse be a villamos áramot. A kérelem tegnap került a tanács elé. Mivel a hadigondozó a várostól megfelelő támogatást élvez, továbbá, mivel a városnak újabb befektetésekre nincs kellő fedezete, a tanács a kérelmet elutasította.

— Közhasznu munkáskertek egyesülete. „Arpád” telepének bérloít felkerem, hogy e hó 11-étől 25-éig a rendes hivatalos órák alatt a földbérletüket a jövő gazdasági évre feltétlen újítsák meg, annál is inkább, mivel azoknak a földjük, kik 25-ig meg nem hosszabbítják, új jelentkezőknek adatnak ki. — Kertgazda.

— Pör a plakátragasztás miatt. A városháza ujonnan meszelt falait ismeretlen tettesek plakátokkal beragasztották. Mikor Csóka Sámuel polgármesterhelyettes észrevette ezeket a plakátokat, a hajduörmesterrel nyomban levakartatta és intézkedett az iránt, hogy a tetteseket kinyomozzák. A nyomozás során kiderült, hogy a Turai-féle hirdetési vállalat emberei ragasztották fel a plakátokat. Az ügy tegnap szóba került a városi tanács ülésén, amely úgy határozott, hogy mivel a városháza falának bemeszeltetése súlyos ezrekbe került, ennélfogva pert indít a Turai-féle vállalat ellen. Plakátokat ugyanis sem magán, sem középületekre nem szabad kiragasztani a tulajdonos beleegyezése nélkül.

— Engedély nélküli építkezés. A Hungárialom egy toldalék épületet emelt a malom telkén, amelynek frontja az utcaszabályozási vonalba esik. Mivel ez a toldalék épülete engedély nélkül épült fel, a tanács a Hungárialom részvénytársaságot 1000 koronára bírságoalta, azonkívül kötelezte, hogy a toldalék épületet bontassa le és 14 napon belül intézkedjék, hogy a szóban forgó terület telekényvezetessék át a város nevére utcanyitás céljára.

— Férfi és női, szörmével, teveszőrrel, bőrrel bélelt keztyűk, gumminadrágtartók, fűzők, csipőszorítók, melltartók, antilóp, szarvasbőr, trikó és kötött keztyűk érkeztek Vitáriushoz, Piac-u. 16. Alföldi-palota.

— **Haydu István** gondonka művész nagyszabású hangversenyére, mely 15-én az az csütörtök este a zenede dísztermében lesz megtartva, a szokatlan nagyérdeklődés folytán jegyek már csak korlátolt számban kaphatók, s így a hétfő estig kinem váltott jegyeket az ujonnan jelentkezőknek adja át Csáthy könyvkereskedése. Piac-utca 8.

— **Betörők a Szalvator-barakokban.** Vissznapról hétfőre virradó éjjelen betörők jártak a Szalvator barakktelep Bethlen-barakkjában. A lakók éjjel arra ébredtek fel, hogy többen csáskánnyal, baltával bontják a falat. Segítségért kiáltottak, de a betörők csak folytatták vakmerő munkájukat és csak akkor menekültek el, mikor már a többi barakokban is világosság támadt a nagy zajra. A barakktelep felügyelője, Mayer János őrmester jelentette a betörési kísérletet a rendőrségen, amely megindította a nyomozást.

— **Legelőcsőbb karácsonyi ajándék a könyv.** Mesés-könyvek, ifjúsági iratok, levél-papírok, karácsonyfadíszek és minden más karácsonyi ajándékok a legnagyobb választékban Csáthy Ferencz könyvkereskedésében. Piac-utca 8. kaphatók.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

Kedd: Románc, B) bérlet.
Szerda: Iglói diákok, C) bérlet.
Csütörtök: Románc, A) bérlet.
Péntek: Iglói diákok, B) bérlet.

Színházak és mozgósínházak közleményei:

Kedden B) bérletben Halassy Mariskával a vezető szerepben a „Románc” kerül színre.

Ma utoljára van műsoron az Urániában „A Siberek” c. társadalmi regény 6 felvonásban és „Chaplin mindenes” amerikai burleszk 2 felvonásban 5, 7 és 9-től. Rendes árak. Utalvány érvényes!

Bucsurjárás volt tegnap az Urániában „A gyimesi vadvirág” előadásának jegyeiért. Mindenki igyekszik magának megszokott helyét biztosítani.

A gyimesi vadvirág bemutatója holnap szerdán 5, 7 és 9-től. Thury Elemér mint a film főszereplője Rab Prezmer szerepében személyesen fogja elszavalni Adorján László „Rab Prezmer éneke” c. gyönyörű Prologját. Szvitlik Ferenc dr. gyönyörű gyimesi nótákat énekel a film egyes jelenetei alatt. Jegyelővétel a legmélegebb érdeklődés mellett!

Ha megfujják a trombitát c. szkeccset is felül mulja „A gyimesi vadvirág” népszínmű film 5 felvonásban az Urániában szerdától vissznap estig.

Gunnar Tolnaes az Apollóban. „A tenger szemű hölgy” Nordisk dráma 6 felvonásban az Apollo mai nagy attrakciójában Gunnar Tolnaes a világhírű színész és Maiken Katica művészi játéka sokáig emlékezetes fog maradni a nézők előtt. Jegyelővétel.

Az asszony, aki itélkezik tragédia 5 felvonásban Dolores Cassinelli főszereplésével az amerikai filmprodukción mesterműve holnap, szerdán kerül az Apollo műsorára.

SPORT

Törverseny. A MAC kizárásos törversenyét **Bogen Béla** MOVE—BSE nyerte, 2. Krámer, 3. Bany MAC.

Sportregény. A budapesti sportlapok a legnagyobb újságot hangján emlekeznek meg **Boros Odón** „Sportcsaták” című most megjelent sportregényéről, amelynek főszereplője egy fényes karriert megfutott futballista. A regény írója, aki a budapesti NSC egyik vezető embere, éles megfigyelései alapján írta meg regényét, amely remélhetőleg a debreceni sportközönség tetszését is el fogja nyerni. A regény 280 oldalas, elsőrendű kiállítása. Ára 100 korona. Megrendeléseket elfogad a **Hajdúföld** kiadóhivatala is.

Főhivom Györy Lajos, Zih Béla, Bagossy Sándor, Czaban Nándor, Szóke Sándor előadók, hogy folyó hó 13-án, kedden déli 12 óra-

kor a kerületi válogató verseny megrendezése tárgyában tartandó megbeszélésen hivatalomban megjelenni sziveskedjenek. **Bacsó Pál** ker. elnök.

A Magyar Birkosók Országos Szövetsége keletmagyarországi kerülete Debrecenben, 1921. december hó 18-án kerületi válogató birkosó versenyt rendez 6 súlycsoportban és pedig:

1. Légsúly 58 kg-ig, pehelysúly 58—64-ig, könnyűsúly 64—70-ig, kisközépsúly 70—76 kg-ig, negyközépsúly 76—82-ig, nehézsúly 82 kilogrammi felüliek részére.
2. A versenyen résztvehetnek a keleti kerülethez tartozó egyesületek versenyzői, azonban az egyesületek súlycsoportonként legfeljebb 2 versenyzővel képviselhetik magukat.
3. A verseny az MBOSz szabályai szerint rendeztetik.
4. Nevezési díj nincs.
5. Nevezési zárlat 1921. december 17 este 8 óra E határidőn túl nevezések figyelembe nem vétetnek.
6. Mérlegelés a verseny színhelyén, Arany Bika nagyterme, délelőtt 10 óra 30 perckor.
7. Nevezések Paulovich Pál kerületi előadó címmel: Debrecen, Széchenyi-utca 23. I. em. küldendők. **Paulovich Pál** kerületi előadó. **Bacsó Pál** ker. elnök.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Bélyeggyőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Csáthy-utca 22.
Telefon 1365.

Forgács István
műorás
Hádozós-u.

Gyermektelen
fiatal házaspár keres szőrelyebb butorozott szobát
Cím a kiadóhivatalban. E

Lakást
keres gyermektelen fiatal házaspár szoba konyhás esetleg csak egy szobás lakást. Cím a kiadóhivatalban. E

DEBRECZENI KALAPGYÁR Széll Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

A tőzsde

Magyar korona: 70.

A mai tőzsde szinte indokolatlanul lanyha volt. Lányhább, mint előre várták. A nyitás élénkségéhez képest, később a piac esendősült, különösen a tőzsdeidő második felében. Kötés ekkor már csak elvétve fordul elő. Ugy az eladók, mint a vevők tartózkodóak voltak. Csendes üzletmenet mellett majdnem az összes értékek kisebb-nagyobb mértékben lemorzsolódtak, bár közvetlenül zárlat előtt úgy látszik kedvező bécsi hírekre az arbitrageban némi élénkség volt tapasztalható. A kuliszban Salgóban, Rimában és Államvasutban volt forgalom. A bankpiac esendes. A bányapiac Szászváriban, Alt. közsében volt kisebb élénkség. A vaspapírok közül a Lipták, Fegyver, Coburg állottak az érdeklődés központjában. A vegyespiacban Izzóban, Spódiumban volt játék. A fapiac meglehetősen elhanyagolt volt. Lichtigban, O. fában és Egy. fában volt üzlet és ezeket favorizálták.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1900, Osztrák hitel 920, Angol-Magyar 760, Leszámláló bank 730, Magyar-Olasz 810, Jelz. hitelbank 260, Hazai bank 645, Salgó 5125, Rimamurányi 2560, Közzeli 930, Déli vasut 1220, Államvasut 2175, Keresk. bank 7060, Államias takarékp. 980, Pesti hazai 24800, Borsod-miskolci 3225, Concordia 1980, Budapesti gőz. 5525, Gizella 2950, Hungária 2100, Viktória 14500, Beasini 6250, Kohó 5050, Államias közsén 11400, Urikányi 5650, Adria 6700, Atlantic 2650, Levante 6900, Trust 1825, Gans Danubius 31500, Ganz villamos 5950, Lipták 495, Magy. ac 1 2700, Schlick 1010, Wörner 625, Brassói 3400, Izzó 5350, Spódium 2375, Hazai faterm. 2600, Klotild 3300, Erdő 1000, Nasici 17000, Neuschl Licht. 700, Orsz. fa 1360, Telefon 4325.

Valuták.

A valutapiacban az általános tendencia lanyha volt, különösen a nyugati valutákban. Tartott volt a dinár és lengyel márka. A devizapiacban Berlin, Prága és Bécs voltak keresettebbek.
Napoleon 2600—2620, Angol font 3300—3250, Dollár 672—682, Francia frank 2550—2530, Márka 405—15, Lira 2950—3050, Osztrák kor. 1200—1300 Rubel

4950—4650, Lei 535—545, Szokol 840 850, Svájci frank 13350—13450, Korona dinár 985—995, Lengyel márka 2200—2100.

Zürichi zárotőzsde Berlin 302,50, Holland 122,25, Newyork 516, London 2140, Páris 4100, Milánó 2300, Brüsszel 3920, Prága 610, Budapest 70, Zágráb 200, Bukarest —, Varsó 16, Bécs 0'18, Osztrák bélyegzett 10.

Utőtőzsde. Az utőtőzsdén a hangulat megjavult. Rima 2560—70, Államvasut 3150 75, Salgó 5200, Déli vasut 1220, Magyar Ola z 310.

A valutapiacot a hangulat megjavult. A nyugati valuták közül különösen fr. frankban barátságosabb a forgalom. Dollár 697-ig szilárdult, később 689-re esett.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén az irányzat a buza kivételével ellanyhult, míg a buza irányzata tartott. Megfelelő kereslet csak búzában volt. A többi cikkeket feltűnően ellanyhultak. Buzát a malmok vásárolták. A rozs 20, a zab 25, tengeri 25, korpa 40 ponttal esett.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2250—2275, fehérmegyei 2240—2260 pestmegyei 2240—2260, rozs 1475—495, takarmány árpa 1675—1725, sörárpa 1800 900 köles 1700—750, zab 1500—550, tengeri 1825—850, repec 29—30, Korpa 970—990.

Sortőzjelentés. Zárt vásári maradvány 275 sertés, érkezett 47, eladatott 52. Szabadvásári maradvány 2053 sertés. Érkezett 249. Eladatott 120.

Árak zsirsertés fiatal nehéz 75—85, könnyű 60—78.

Dollárt

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbban legdrágábban vesz

Simon György DEBRECEN Kossuth-n. 11.

Rikkancsok azonnal felvételnek lapunk kiadóhivatalában.

Sesztina Lajos vaskereskedése **Piac-u 23. Telefon 6.**

Rudvasak, vaslemez Horgon, fedéllemez Tűzhelyöntvények: Karikás kályha: SZEGEK, Huzalok, Csiszoló korongok, Vadászati cikkek, GAZDASÁGI, HÁZ-TARTÁSI VASÁRUK

Aranyért, Ezüstért

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy utca 17.

Legfinomabb Francia Parfümök minden illatban kimérve és üvegezve, Manikür és fésű kazetták, SZAPPANOK, ARCZKRÉMEK stb. Telefon 14-50. legolcsóbban szereshetők be Telefon 14-80 **Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. sz.**

Ipari vállalat mely biztos megélhetést biztosít, sürgősen eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. ::

Megegyezési tárgyalások a mentelmi ügyekben

Budapest, dec. 12. A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjában ma este igen kevesen jáltak fenn. A megjelentek a mai ülés eseményeivel foglalkoztak, majd bevárták a mentelmi bizottság üléséről érkező képviselőket és tőlük információkat kértek. Megjelentek a pártban Vass József és Bernolák Nándor miniszterek is, akik a tagokat a helyzetről informálták.

Holnap délelőtt fél 10 órakor lesznek a kompromisszumos tárgyalások a képviselőház

miniszterelnöki szobájában. Az ellenzék részéről ajánlott és sürgetett kompromisszum javaslat a következő pontokat foglalja magában: 1. A mentelmi jog sérelme csakugyan bekövetkezett. 2. A kormánynak megadják a felmentést. 3. A letartóztatott képviselőket rendes bíróság elé állítják. 4. A képviselőket a rendes uton kéri ki a nemzetgyűléstől, hogy azoknak szabadonbocsátása bekövetkezzék.

Beniczky megjelent a mentelmi bizottság előtt

A nemzetgyűlés mai ülésének határozata értelmében Beniczky Ödön délután fél 6 órakor megfelelő kísérettel a képviselőházba érkezett, ahol Dessewffy Lajos főterembiztos vezette fel a mentelmi bizottsági terembe, ahol az ülést tartották.

Beniczky Ödön vallomásában kijelentette,

hogy letartóztatásokra vonatkozólag semmiféle utasítást nem adott.

Rubinek István, a mentelmi bizottság elnöke azt kérdezte Beniczkytól, miért írta a levélben, hogy az elnök elferdített adatokat közölt. Beniczky közölte, hogy ezt nem az elnökre értette.

Nyilvánosságra hozták a Fehér Könyvet

A nemzetgyűlésen ma terjesztette be a kormány a magyar királyi külügyminisztérium első aktagyűjteményét, amely két füzetből áll. Az I. füzet 224 oldalra terjed. Címe: IV. Károly visszatérési kísérletei.

A II. füzet, amely csak az októberi királylátogatással kapcsolatos diplomáciai jegy-

zékét foglalja magában, két nyomtatott iv terjedelmű és címe a következő: *A trónfosztással kapcsolatos külpolitikai anyag ismertetése 1921 október 22-től november 9-ig.*

A két füzetet diplomáciai szokás szerint címtáblája után *Fehér könyv* néven fogják ismerni.

Ausztria erőfeszítései a népszavazás elhalasztásáért

Bécs, dec. 12. Holnapra várják a nagykövetek tanácsának válaszigyzékét az osztrák tiltakozásra, amely a népszavazás határidejének kitűzése ellen foglal állást. Ha az antant hatalmak a már közölt határidőhöz ragaszkodnak, az osztrák kormány jólétesült körök fel fogása szerint megtagad minden részvételt a népszavazáson és a soproni területnek Magyarországhoz való csatolását, mint az várható, nem fogja elismerni. Az osztrák kormány a karácsony előtti napra kéri kitolni a szavazás határidejét, de legfőbb kérése az,

hogy a szavazási lajstromokat átvizsgálhassák, mert azokra az osztrák népszavazási biztosok eddig semmiféle befolyás nem gyakorolhattak.

A 700 főnyi szövetségközi csapat ma megérkezett a soproni népszavazási területre. A magyar csapatok holnap fogják elhagyni a területet és ezért Ausztria a velencei egyezmény értelmében követeli, hogy a népszavazást a magyar csapatoknak Sopronból való kivonulása utáni nyolcadik napra tolják ki, úgy, hogy a népszavazást folyó hó 20-án tartánák meg.

A népszavazás határideje a régi marad

Bécs, dec. 12. A „Neues Wiener Abendblatt” jeleinti: A soproni népszavazás határidejét valószínűleg december 20-ra fogják kitolni. A tábornoki bizottságnak felhatalmazása van ugyan arra, hogy bizonyos előzetes kérdéseket, így a népszavazás határidejét is saját hatáskörében állapítsa meg, de döntése minden egyes esetben a nagykövetek konferenciája felülvizsgálatának van alávetve. A bécsi antant

körök úgy vélik, hogy a nagyköveti konferencia a bécsi kormány tiltakozásának helyet fog adni. A határidő december 20-án tul való kitolása azonban aligha fog megtörténni.

A „Neue Freie Presse” ezzel az információval ellentétben *diplomáciai körökből arról értesül, hogy a soproni népszavazás december 14, illetve december 16-án okvetlenül meg fog történni.*

Hajdumegye a mult hóban

A megyei közigazgatási bizottság ülése

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt az alispáni hivatalban Szomjas Gusztáv főispán elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a megye november havi viszonyait tárgyalták le.

Az ülést Szomjas Gusztáv főispán fél 11 órakor nyitotta meg. A szokásos üdvözlés után rátértek a napirendre.

A szakelődői jelentés után dr. Losonczy Álmós megyei tisztii főorvos főorvosi jelentése során részletesen ismertette a megye november havi egészségügyi viszonyait. Elmondotta, hogy az egészségügyi viszonyok november havában jobbak voltak az októberiekénél, a megyében több volt a születések száma a halálozásoknál. A megye területén dúló vörheny-járvány sok helyen enyhülést mutat, a kellő óvintézkedések mindenütt megtétettek. A születések száma Hajdúvármegyében 303 volt, míg a halálozásoké 300. A bizottság a jelentést tudomásul vette.

Ezután Hollós József h. pénzügyigazgató tette meg jelentését a megyei adózásokról. A

megyei adózásoknál november havában nagy lanyhulás mutatkozott.

U. S abó Lajos dr. bizottsági tag a jelentés során elmondotta, hogy Hajdúbüször-ményben például az állampénztárban a személyzet meg nem felelő száma következtében alig van egy két ember. Annyi sok új adó van — mondotta, — hogy ezek igénybe veszik az egész hivatali személyzetet, amely a sok vásárlásban van a forgalmi és más adók ellenőrzésére.

Hollós h. pénzügyigazgató U. Szabó felszólalására elmondotta, hogy a hiányok pótlására már megfelelő intézkedések tétettek. Sajnos, szakemberekben még nagy a hiány. — Fizessék meg jól — szólalt meg egy bizottsági tag — és akkor lesz szakember.

A bizottság a h. pénzügyigazgató jelentését tudomásul vette.

Ezután Buchwein Béla gazdasági főfelügyelő tette meg jelentését, melynek során elmondotta, hogy az időjárás november elején csapadékos, később száraz volt, majd 12-ike körül a vármegyében a havazásokkal egyszerre téli fordult az időjárás. A hónap utolsó harmadában erős fagyok következtek és ezzel az eke kifagyott a földből.

Az őszi vetések a hosszantartó szárazság következtében csak az utóbbi esőzések után indultak csirázásnak, illetve fejlődésnek. Ma már nagyobbrészt kikelték és általában kielégítők. Tekintettel a hosszas őszi száraz időjárásra s ezzel az alkalmas időben való szántás-vetési munkálatok teljesíthetőségére, az a vetésterület, mely normális időkbek be szokott vettetni, az idén is körülbelül el van végezve.

Az őszi gazdasági munkálatok befejezést nyertek. Ezidőszerint a trágyahordás és jégvágás van folyamatban. A szalás takarmánykészlet igen kevés, aminek a nyári nagy szárazság az oka. A széna ára épen ezért igen nagy, métermázsánként 7—800 korona, a lucernának 900—1000 korona, míg a szalmának 400—500 korona. Ezért igen sok gazda kényszerül állatállományának egyrészt teletetésre kiadni, ami a gazdáknak igen nagy gondokat okoz. Épen a takarmányinségre való tekintettel a tej és tejtermékek ára a vármegyében is magasra szökött. Így a tej literje 16—18 koronára, a vaj kilója 300 koronára emelkedett.

A szüreti munkálatok teljesen befejeződtek. A szüret hozam és minőség tekintetében kielégítő volt. Ennek ellenére is a bor ára még mindig igen magas. Jobb minőségű bor 35—40 korona. A kereslet a borpiacon élénknek mondható és a megyét igen sok borkereskedő látogatta meg. A borvásár egyebekben még folyik.

A bizottság a jelentést tudomásul vette. Apróbb jelentések után a bizottság teljes ülést Szomjas Gusztáv főispán kevéssel 1 óra után berekesztette.

A közigazgatási bizottság albizottságai ezután üléseztek s fél 2 órára fejezték be tárgyalásukat.

Rejtélyes lövés

Meglöttek egy kereskedőt

Rejtélyes és a maga nemében páratlan ügyben nyomoz most a debreceni rendőrség.

Klein Sámuel Simonfy-utca 29. szám alatti lakos, aki máskülönbek kereskedő, tegnap reggel fél 8 óra tájban a Simonfy-utcán ment. Utközben, a 24. számú ház előtt hirtelen megtántorodott; érezte, hogy ütés érte. Az ütést a bal halántéka alatt érezte. Lassan, tovább indult, abban a hiszemben, hogy biztosan valaki kavicssal dobálta meg, bár nem látott senkit a közelben. 30—40 lépést menve a térde sajogni kezdett s érezte, hogy az alsónadrágja, nadrágja nedves. Lehajolt s jobban megnézte a dolgot, arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy a térdéből csorog a vér. Gyorsan bement az egyik szanatoriumba, ahol megoperálták. Megállapították, hogy Klein Sámuel valaki egy 9 milliméteres Browning revolverrel lötte meg a térdén. A golyót az operálásnál ki is vették a sebből.

A legrejtélyesebb a dologban az, hogy Klein, mikor az ütést érezte, vagyis a revolverlövés pillanatában a lövésnek legkisebb zaját sem hallotta, a közelben, — körülbelül 40—50 lépésre — egy lelket sem látott. Nem hallották a lövés zaját azok sem, akik a közelben tartózkodtak. A rendőrség megállapította, hogy a lövés körülbelül 20—25 lépésről történt.

A rendőrség a különös merénylet ügyében megindította a nyomozást.

— Tíz hadirokkant tetétleni földmunkás munkát keres. Rokkantságuk nem olyan foku, hogy ne volnának teljes munkaerejükben. Tudakozódni Ujj Gábornál lehet, Tetétlen, Kísersor-ut 300 sz. alatt.

Kis ház

jókarban, 950 öi telekkel konyhakertnek kiválóan alkalmas fekete agyagföld eladó. Nemes-utca 7. szám (Tócs kert.) Értekezhetni „Hajdúföld” szerkesztőségében délután 6 órakor.

Szenzációt keltenek a „HAJDUSÁGI” férfi és gyermekruha üzlet

Karácsonyi árai

PIACZ-UTCZA 67. szám alatt Frohner szálloda épület.

FÉRFI öltönyök már 1600 koronától
FIU öltönyök már 1300 koronától.
Rövid FÉR -I téli kabátok 1950 koronától.
GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
Fekete és barna bőrkabátok 6000 koronától
Előzékeny kiszolgálás. Olcsó szabott áruk.

Két igaz magyar protestáns keresztyén főpap

Itt Debrecenben, ahol keresztyén felekezetek közötti vetélkedés, sőt gyűlölködés mérges magvait olyan nagy igyekezettel és jobb ügyhöz méltó buzgalommal hintegetik, valóságos lelki üdülés olvasni azokat az emelkedett szellemre valló szavakat, amelyeket *Raffay Sándor* evangélikus püspök és *Ravasz László*, a dunamelléki református egyházkerület püspöke mondott a keresztyén testvériesülésről és a nemzeti erők egyesítéséről.

Az egyesült keresztyén nemzeti Liga győri nagygyűlésén *Raffay Sándor* evangélikus püspök a következőket mondotta:

— Nemzeti gyászunk, fájdalomunk, szenvedésünk jelképe Csonka-Magyarország. Sok nyomoruságunk közepette még sem ez a legnagyobb baj, mert ezt mind vissza lehet szerezni. Még *súlyosabb veszedelem a lelki integritás elpusztulása*. Legnagyobb ellenségünk az, aki belső integritásunkat csonkítja. Most a keresztyén egyházak között igyekeznek elhínteni a konkolyt. *Mind hazaáruló az, aki a kulturharc fölédzésének lehetőségével megbénítja a nemzet egységét*. Nekünk protestánsoknak szintén szent a kereszt, amely minket is megváltott.

Megvadták a protestáns egyetemi ifjúságot azzal, hogy nem akarja tűrni az egyetemen a keresztet s fölmerült a vád, hogy a protestánsok protestáns királyt akarnak. Semmi kifogásunk a protestáns király ellen, de nekünk elsősorban magyar, nemzeti király kell. Nekünk protestánsoknak az apostoli király és a magyar szent korona fogalma örökké szent és sérthetetlen. Egy ország csak olyan fundamentum állhat, amilyenén fölépült. A magyar nemzet ezer év előtt a keresztyénségre és a nemzeti eszmére építette föl önmagát, ezért kell támogatnunk a keresztyén nemzeti egyesülést. Itt a **felekezeti elfogultság nem uralkodhatik**. A Keresztyén Nemzeti Liga nem irányul senki ellen, de egymást támogatjuk abban, ami egy célra egyesít: haza és a nemzet szolgálatára.

Dr Ravasz László püspök, a magyar reformátusság elhivatott, méltó lelki vezére, az izzó lelkű magyar, a kiváltságos lelki tulajdonságokkal, erkölcsi és szellemi kincsekkel megáldott keresztyén nagy pap, aki elsősorban van hivatva arra, hogy a keresztyén magyarság egységének megteremtését munkálja, az egész ország érdeklődését magára vonja azzal a hatalmas programbeszéddel, amellyel az ország fővárosában a pásztorkodást megkezdette.

A Szózatban közölt nyilatkozatát a következőkben ismertetjük a *Hajdúföld* olvasóival:

— Programom kifejtése óta mindinkább erősödik az a meggyőződés, hogy a helyzet kulcsa *Magyarország lábraállításában* rejlik, amelynek *első feltétele a lelki egységnek és öntudatnak kialakulása*. A magyar nemzet élete csupán akkor erőteljes és történelmileg ható, ha *önönmagában és zárt egységben* tud lábraállani.

— Erre az anyag megvan a magyar szellemi élet sulyában, a történelem energiáiban. Szükséges azonban, hogy *egységes lelki atmoszféra* alakuljon ki, amely fölfogásom szerint akképpen teremtené meg, ha a *nemzeti gondolat* nem széthúzó, hanem *uralkodó princípiummá* válhatna.

— Azokban az államokban tehát, amelyek, mint mi, szét vanuak törve, a vezető tényezőknek arra kell igyekezniük, hogy a *nemzeti gondolat* érvényesítésének útjából az *összes akadályok eltolassanak*. Ezért *Magyarországon csak olyan irányzat* képzelhető el, amely az *összes nemzeti erőket* egyesíti.

— Az olyan világválság idején, mint amió a mostani, *ki kell nyitnunk lelkünk nehéz kapuit*. Nem azért várokozom ennek küszöbén az én testvéremre, mert azt akarom, hogy olyan legyenek, mint ő, vagy ő olyanná legyen, mint amió én vagyok, hanem, hogy *mindketten olyanok legyünk, amilyenek lennünk kell*.

— A nemzeti egységnek tehát vannak bizonyos akadályai. Ebből következik, hogyha szétvernek egy épületet, amelynek talán minden egyes téglája élő és érez, hiába akar az az egy-egy épületdarab vagy darabocská külön épületté válni. Bármilyen hatalmas valamely

dóroszlop, nem tud egymagában templommá lenni. Például mondjuk, *egyedül valamely magyar felekezetből nem nőhet ki egész Magyarország, de igenis az összes tényezőknek találkoznok kell a nagy terv eszmei egységében*. Hogy a felvett képnél maradjunk, az épületet ugyebár az jellemzi, hogy van egy bizonyos uralkodó gondolat benne, amely megszabja minden egyes téglának, oszlopnak a maga előbb vagy hátrább való helyét. Hiszen csak úgy van értelme téglának, oszlopnak, ha egy és ugyanabban az eszmei tervben alakul ki, ha ugyanannak a gondolatnak a jelentősége sugárzik szét rajtuk és ezt *önmegtagadással* szolgálják tudják.

— Én számolok azzal, hogy ez a fölfogás az egyes irányzatoktól, osztályoktól vagy érdekeltségektől *áldozatot* kíván. *Nem riadok vissza* ettől magam sem, mert *minden nagy ügyet az szeret legjobban, aki a legnagyobb áldozatot hozza érte és Magyarország megújulása annyira sürgős, nagy és életet jelentő kérdés, hogy érte áldozatot hozni életkiváltságnak tartom*.

— Ez azt jelenti, hogyha engem felekezeti mivoltomban sérelmek érnek, én ezeket a *nemzeti magyarság közelébe hozom* és ott azt vizsgálom, hogy mi használ többet a nemzeti egység gondolatának, az *elhordozás*, vagy pedig a *megtorlás*.

— Ezidőszerint úgy látom, hogy az *elhordozással tesztek nagyobb szolgálót*.

— Van még egy másik „elhordozandónak tartott” érzésem is. Az tudniillik, hogy a nemzeti eszme szolgálatában a lelkek kimélyüljenek és átnemesedjenek, úgy hogy bizonyos *tiszteletet tanúsítsanak más emberek érzékenységével szemben*. Tehát nemcsak azzal szolgálunk, ha a *vélt sérelmeket* tűrjük, hanem azzal is, ha fokozottabban ügyelünk arra, hogy *sérelmeket ne okozunk*. Azért minden olyan dolog, amely alkalmas erre, feltétlenül *félre-veendő*, mert abban a pillanatban elvesztette sürgősségét. Így gondolkozom például az egyetemi keresztkérdésben is

— Azokra az észrevételekre, — mondotta nekünk a püspök, — amelyek a magyar protestánsokat bizonyos *országos szupremációra való törekvéssel* vádolják, azt felelem, hogyha akár személy, akár valamely lelki státus nagyobb helyet akar elfoglalni, mint amelyet belső tömörségénél fogva betölteni tud, *kénytelen a fönnmaradó ürességet — önmagában helyezni* el.

— A szupremácia szót nemcsak helytelennek, hanem éppen kísértőnek találok s egyáltalában a magyar érzésem tiltakozik ellene, hogy ebben az országban más szupremáciáról beszéljek, mint a *magyarság* szellemi és erkölcsi szupremáciájáról. *Legett ház romjai között csak tolvajok és eszelősök szoktak színes rongyokat vagy egyéb csecsebecskéket a maguk „gazdagítására” összeszedegetni*.

Igy beszélnek a protestáns magyarság vezetésére hivatott főpapok, akik atérzik azt, hogy nem az ellentéteket kell keresni, hanem azokat a pontokat, ahol a haza újjáépítésének magasztos nagy munkájából találkozhatunk, mindnyájan, árva magyarok.

Abban a reményben vagyunk, hogy a fentidézett nemes gondolatok végre is termékeny talajra lelnek, itt Debrecenben is, a „kálvinista-üldözés” klasszikus földjén s megmutatják a maga valóságában, hogy mi az a sokat emlegetett áldozatos szeretet és tiszta keresztyénség.

— **A toronyórák**. Csudálatos dolog: Debrecenben egyetlen toronyóra se jár pontosan, pedig kezelésükre a városi tanács már gondoskodott. Vagy talán épen ezért van az, hogy ha a csonkatorony órája tizenkettőt mutat, akkor a Nagytemplom óráján már fél egy van, vagy fordítva. De hogy a két óra, vagy pláne mind a hat templom órája az időt egyformán mutassa, az még véletlenül sem fordul elő. Pedig az idő szárnyas paripája egyformán rohan. Most a tanács tegnapi ülésén is szóba került a toronyórák karbantartásának ügye. A tanács a toronyórák karbantartására pályázatot hirdetett. A pályázat december 24-én jár le.

A MANSz debreceni alakulója

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, mint azt már a *Hajdúföld* több ízben megírta, Debrecenben is megalakítja helyi fiókját. Az alakulás ünnepélyes keretek között fog végbemenni december 17-én és 18-án, szombaton és vasárnap.

Az alakuló gyűlésen és a vele kapcsolatos ünnepi estélyen irodalmunk és közéletünk számos kiváltsága is részt vesz, közöttük *Tormay Cecile*, a kiváló írónő, a MANSz elnöke, *Peti Elek* és *Raffay Sándor* püspökök feleségei, *Hohenlohe* herceg, *Molnár Imre* dalénekes, zeneakadémiai tanár és *Kiss Károly* főtítkár.

A debreceni asszonyok a vendégek tiszteletére gazdag programot állítottak össze.

December 17-én délután az állomáson a 2 órai vonatnál lesz az ünnepélyes fogadtatás. Magyar ruhás lányok fogják várni a vendégeket. Az üdvözlő beszédek után, amely az I. oszt. váróteremben lesz, a vendégek virágokkal feladított kocsikol bevonulnak a városba.

Este 6 órakor felolvasó estély a Vigszínházban a következő programmal:

I. Énekel a Dóczy-intézet énekkara.

II. *Tormay Cecil*, a hírneves írónő, az Országos MANSz elnöke felolvas legújabb művéből.

III. Énekel *Havas Gáborné*, zongorán kíséri *Dr Jóna Kálmán*.

IV. Szaval *Galdánffy Jánosné*.

V. Énekel *Molnár Imre*, a „Magyarság” munkatársa.

Jegyek a Vigszínház pénztáránál kaphatók. Páholy 260 korona, földszinti ülőhelyek 50, 40, 30 és 20 korona.

Az estély után szeretetvendégség a Dóczy intézetben, amit a Testvéregyesület rendez.

Vasárnap, december 18-án az összes templomokban istentisztelet, utána az alakuló közgyűlés a Városháza nagytanácstermében, ami 11 órakor kezdődik. A vendég hölgyek és urak mind nagy beszédet fognak mondani. — Vasárnap délután 5 órai kezdettel Tea-estélyt rendez a Kékek Klubja a Bikában a vendégek tiszteletére, akik innen a színházba mennek.

Az intéző bizottság ezután hívja meg a MANSz tagjait ugyszintén a közönséget az alakuló közgyűlésre.

Karácsonyi vásár a Bikában

Szombaton és vasárnap zajlott le az Arany Bika dísztermében a Baross-szövetség és Szent Erzsébet nőegylet által közösen rendezett karácsonyi vásár a legnagyobb erkölcsi és anyagi siker mellett. Állandóan nagy tömeg hullám volt a teremben, nagy volt a tolongás az egyes sátrak előtt, tombola körül, a becsali csárdában, a büffében és zsufolásig megtelt a kisterem is, ahol a kabaré volt.

A karácsonyi vásár sikerén igen sok urhölgy buzgólkodott. A Szent Erzsébet egylet elnöksége: *Csanak Józsefné* elnök, *Majerszky Mihályné* társelnök és *Remsey Győző* titkár. A becsali csárdában árultak *Miskolczy Lajosné*, *özv. Zoltán Ödönné*, báró *Fidh Lászlóné* és *Józsa Ödönné* urnők. A büffében: *Engesszer Józsefné*, *Mayer Jánosné*, *Pappler Pálné*, *Szikszay Emilné*, *Papp Tiborné*, *Sztankay Abáné*, *Kövesy Boldizsárné* és *Szlávy Józsefné* urnők. A tombola sátorban: *özv. Maizner Jánosné*, *Huber Ferencné* és *Sinka Ella*. A teánál: *Stepper Károlyné* és *Laczkó Károlyné*. A dohány-sátorban: *Bosznay Dezsőné* és *özv. Thurzó Kálmáné*. Az iparművészeti sátorban: *Ollinger Béláné*, *Verzár Frigyesné*, *Koncz Lajosné*, *Szoboszlay Erzsike* és *Irenke*, *Dömsödy Gitta*, *Bernáth Auikó*, *Dresdner Baby*. A játéksátorban: *Blattner Gyuláné*, *Fábián Lajosné*, *Rauch Béláné*, *Jeszenszky Józsefné*, *özv. Kovássy Kálmáné*, *özv. Tomega Jánosné*, *özv. Tordai Gáborné* és *Sinka Ilus*. A virágsátorban: *Szegedi Gyuláné*, *Kórási Pálné* urhölgyek és még rajtuk kívül számos urhölgyek.

Nagy érdeklődés kísérte mindvégig a kabaré előadásokat, amelyen a szereplők tudásuk legjavát nyújtották. *Vass Lajos*, *Hegedűs Ica* művészi szavallataival, *Szilcs Baba* és *Galán Ilus* csupa bájos táncszámokkal arattak sok-sok tapsot és elismerést. A táncszámhoz a zenét Debrecen legfiatalabb, de már is igen szép